Høringssvar Lyne Grusgrav - Tingheden

Høringssvar indsendt på vegne af:

Laura Schierff, Hjalte Bøgelund og Mads Johansen
Tinghedevej 1
6893 Hemmet

Conny Rohde Jensen og Niels Bo Jensen
Tinghøjvej 1
6893 Hemmet

Marianne Sørensen og Jan Johansen
Tinghøjvej 3
6893 Hemmet

Indsigelsespunkt 1: Utilstrækkelig afskærmning mod støj og støv fra grusgraven

Dokumentation

- *Bilag A – Oversigtskort*, side 1. Oversigt over de planlagte støjvolde.
- *Bilag B.3 – Ansøgning fra RIT*, side 28, under afsnittet Sikring mod støj.
- *Vedlagt skitse*, figur 1. Beboernes forslag til placering af støjvolde langs Tinghøjvej og Tinghedevej.

Hvad dokumenterne beskriver

På oversigtskortet (Bilag A) fremgår de planlagte støjvolde med grøn markering. Langs den vestlige side af område 3 (matrikel 6s) er der kun planlagt støjafskærmning på en begrænset del af strækningen. Det betyder, at flere af de ”*nærmeste naboer*” (Bilag B.3) ikke er tilstrækkeligt afskærmet mod aktiviteterne i grusgraven.

Vores bekymring

Vi er bekymrede for, at den foreslåede placering og udstrækning af støjvoldene ikke giver tilstrækkelig beskyttelse af de omkringliggende ejendomme mod støj- og støvgener fra den planlagte grusgrav.

Ved ejendommen på Tinghøjvej 1 (matrikel 6g) afskærmer den planlagte støjvold kun en del af grunden, mens den øvrige del fortsat er åben mod graveområdet. Dermed risikerer både boligen og de udendørs opholdsarealer at blive påvirket af støj og støv fra gravearbejdet.

Ejendommen på Tinghedevej 1 (matrikel 6e) er ligeledes udsat for potentielle støj- og støvgener, da der ikke er planlagt en støjvold, som direkte afskærmer ejendommen mod graveområdet.

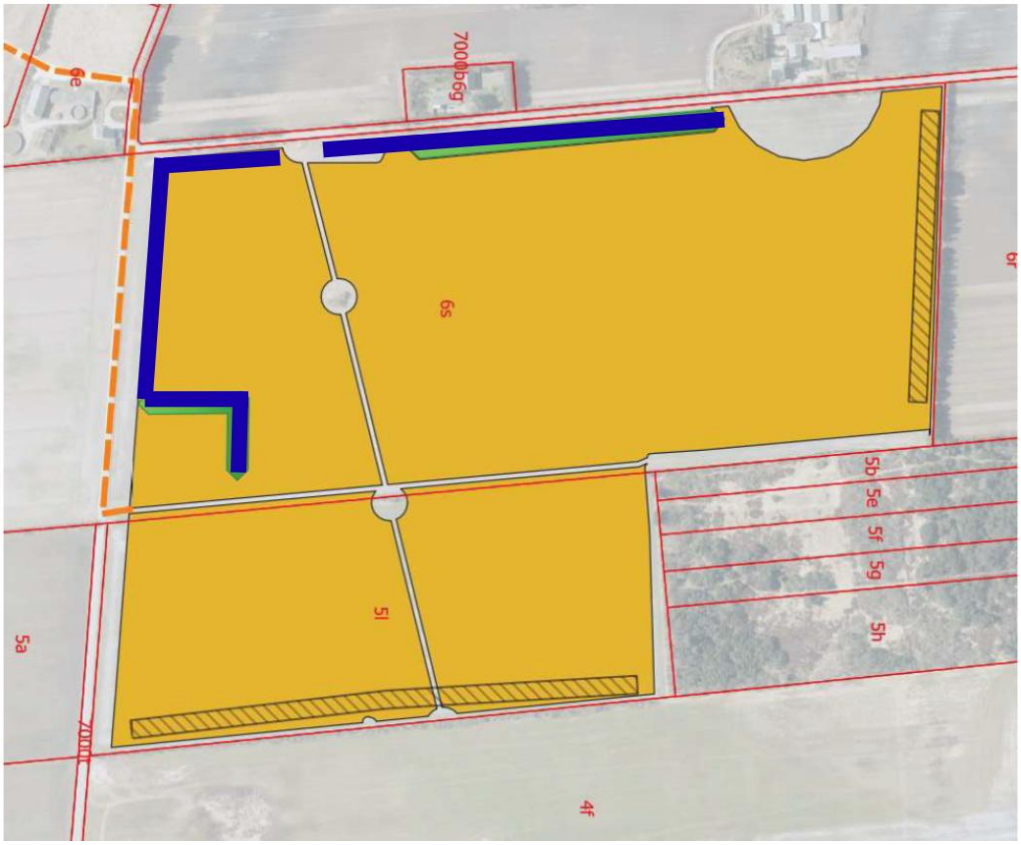
Vi finder det bekymrende, at der planlægges omfattende råstofindvinding så tæt på eksisterende boliger, uden at der efter vores opfattelse er sikret tilstrækkelig afskærmning. Vi frygter, at dette vil medføre betydelige gener i hverdagen, herunder begrænse muligheden for at benytte vores haver og øvrige udendørs opholdsarealer samt muligheden for at holde vinduer åbne på grund af støv fra grusgraven.

Vores ønsker

Vi ønsker, at den planlagte placering af støjvoldene ændres, så de i højere grad beskytter de omkringliggende ejendomme mod støj- og støvgener fra grusgraven.

Vi har derfor udarbejdet et alternativt forslag til placering af støjvoldene langs Tinghøjvej og Tinghedevej, som fremgår af den vedlagte skitse (figur 1). **På skitsen er vores forslag til placeringen af støjvoldene markeret med blåt**. Vi foreslår, at støjvoldene etableres i overensstemmelse med vores forslag, så der skabes en mere sammenhængende afskærmning af de berørte ejendomme, herunder Tinghøjvej 1 og Tinghedevej 1.

Vi gør opmærksom på, at placeringen af den planlagte ind- og udkørsel til grusgraven fra Tinghedevej ikke er angivet på vores skitse. Forslaget vedrører derfor primært støjvoldenes placering.

Figur 1: Beboernes forslag til placering af støjvolde langs Tinghøjvej og Tinghedevej

Indsigelsespunkt 2: Vejadgang

Dokumentation

- *Bilag B.1 – Graveplan*, side 12-13, afsnit 2.6: Vejadgang, samt figur 5.

Hvad dokumenterne beskriver

I graveplanen (Bilag B.1, side 12, afsnit 2.6) fremgår det, at der er ansøgt om tilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune til etablering af en ny grusvej og overkørsel på Tinghøjvej og Tinghedevej i forbindelse med råstofindvindingen i område 3. De planlagte kørespor i graveområdet fremgår af figur 5 på side 13 i graveplanen.

Vores bekymring

Vi er bekymrede for, at etableringen af en ind- og udkørsel til graveområde 3 fra Tinghøjvej vil medføre, at vejen bliver benyttet af tunge køretøjer i forbindelse med grusgravens drift og øvrige arbejde.

Tinghøjvej er en smal vej, som efter vores opfattelse hverken har bredden eller den nødvendige bæreevne til at håndtere tung trafik. Allerede i dag er der tydelige tegn på, at vejen er sunket på strækningen syd for elmasterne og ned til hjørnet ved Tinghedevej. Vi frygter derfor, at yderligere belastning fra tunge køretøjer vil forværre vejens tilstand og medføre yderligere skader.

Derudover benyttes Tinghøjvej af skolebørn på cykel. Vi er bekymrede for, at tung trafik på den smalle vej vil skabe farlige situationer og forringe trafiksikkerheden for de bløde trafikanter.

Vi ønsker desuden at fremhæve, at en del af Tinghedevej i 2021 blev udvidet netop for at kunne imødekomme den tunge trafik i forbindelse med områdets grusgrave. Vi finder det derfor uhensigtsmæssigt, at der samtidig planlægges adgang til gravearbejdet fra Tinghøjvej, som ikke er tilsvarende egnet til tung trafik.

Vores ønsker

Vi ønsker, at der ikke etableres eller gives tilladelse til ind- og udkørsel fra Tinghøjvej i forbindelse med råstofindvindingen og det tilhørende arbejde i graveområde 3. Derudover ønsker vi, at den del af Tinghedevej, som ikke er blevet udvidet til tung trafik, heller ikke benyttes til kørsel i forbindelse med grusgraven. Begge vejstrækninger er efter vores opfattelse uegnede til at håndtere tung trafik. Derfor er vores ønske, at al trafik til og fra grusgraven udelukkende benytter Tinghedevej, og specifikt den del af Tinghedevej, der allerede er udvidet til tung trafik.

Vi har ingen indvendinger mod, at Tinghøjvej fortsat anvendes som adgangsvej for elnetselskabet i forbindelse med arbejde, vedligeholdelse og tilsyn ved elmasterne. Vores indsigelse vedrører udelukkende anvendelsen af Tinghøjvej som adgangsvej til grusgravens aktiviteter.

Indsigelsespunkt 3: Beplantning og vedligeholdelse af støjvolde

Dokumentation

- *Bilag B.3 – Ansøgning fra RIT*, side 28, under afsnittet Sikring mod støj.

Hvad dokumenterne beskriver

I ansøgningen (Bilag B.3, side 28) beskrives det, at der vil blive etableret 5-6 meter høje støjvolde i form af midlertidige mulddepoter mod de nærmeste naboer.

Vores bekymring

Vi er bekymrede for, at støjvoldene hurtigt vil blive tilgroet med ukrudt, hvis der ikke etableres en bevidst beplantning fra begyndelsen. Vi er bekymrede for, at ukrudtsplanter som engbrandbæger og tidsler vil etablere sig på voldene og sprede sig til de omkringliggende arealer, herunder vores haver og køkkenhaver.

Derudover er vi bekymrede for, at jorden på støjvoldene vil begynde at knyge, hvis den ikke holdes på plads af beplantning, hvilket ville medføre yderligere gener for de omkringliggende ejendomme.

Vores ønsker

Vi ønsker, at der stilles krav om, at støjvoldene beplantes med egnede planter umiddelbart efter etableringen. Beplantningen skal både bidrage til at holde på jorden og begrænse væksten af uønskede planter, særligt engbrandbæger og tidsler. Det kunne eksempelvis være bunddækkende planter som krybende ene eller snebær eller træer som sitkagran, klitfyr eller rødel.

Indsigelsespunkt 4: Bevarelse af eksisterende læhegn langs Tinghøjvej

Dokumentation

- *Bilag B.2 – Efterbehandlingsplan*, side 2-3, herunder afsnittet Princip for anlæggelse af søer.
- Udkast til tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 5a, 5l, 6q, 6s og 8c Lyne By, Lyne i Ringkøbing-Skjern Kommune, side 38.

Hvad dokumenterne beskriver

I efterbehandlingsplanen (Bilag B.2, side 2-3) fremgår det, at område 3 efter endt råstofindvinding skal retableres til natur med søer, og at søernes skrænter skal efterlades uden beplantning. I udkastet til tilladelse til råstofindvinding (side 38) fremgår det desuden, at der ikke skal plantes buske og træer langs søbredderne og i søernes nærmeste omgivelser.

Vores bekymring

Langs en stor del af Tinghøjvej findes der et veletableret læhegn, som kan bidrage til at begrænse støv- og støjgener fra grusgravens aktiviteter. Læhegnet begrænser samtidig indsynet til graveområdet og er en del af det eksisterende landskab. Vi er derfor bekymrede for, at en eventuel fjernelse vil gøre de nærliggende ejendomme mere udsatte for gener fra grusgraven og ændre områdets nuværende landskab.

Bekymringen gælder særligt perioden efter råstofindvindingens ophør, da den planlagte efterbehandling med søer og begrænsningerne på ny beplantning kan betyde, at læhegnet ikke vil kunne genetableres, hvis det først fjernes.

Vores ønsker

På den baggrund ønsker vi, at det eksisterende læhegn langs Tinghøjvej bevares både under og efter råstofindvindingen. Det er derfor vigtigt, at der tages hensyn til beplantningen ved etableringen af støjvolde og under det øvrige gravearbejde.

Derudover ønsker vi en konkret afklaring af, hvad der forstås ved "søens nærmeste omgivelser", herunder hvor mange meter fra søbredden begrænsningen på beplantning gælder, og om den udelukkende vedrører ny beplantning eller også kan få betydning for eksisterende træer og læhegn langs Tinghøjvej.

Indsigelsespunkt 5: Kontrol og håndhævelse af støjgrænser og hastighedsbegrænsninger

Dokumentation

- *Bilag B.7 – Støjberegning af 14. maj 2026*, side 4, afsnit 2: Planforhold og støjgrænser.

Hvad dokumenterne beskriver

I støjberegningen (Bilag B.7, side 4) beskrives de vejledende støjgrænser for grusgravens aktiviteter i forhold til de omkringliggende boliger.

Vores bekymring

Som naboer til den planlagte grusgrav er vi bekymrede for, om støjgrænser og hastighedsbegrænsninger vil blive overholdt i praksis. Vi finder det derfor vigtigt, at der ikke kun fastsættes regler for grusgravens aktiviteter, men også at der føres regelmæssig kontrol med, at reglerne efterleves.

Derudover finder vi det væsentligt, at der er klare procedurer for håndtering af eventuelle overtrædelser, så vi som beboere ved, hvordan vi skal forholde os, hvis reglerne ikke bliver overholdt, og hvilke konsekvenser overtrædelserne kan få.

Vores ønsker

Vi ønsker en konkret afklaring af, hvem der har ansvaret for at kontrollere overholdelsen af støjgrænser og hastighedsbegrænsninger, og hvor ofte der vil blive ført tilsyn.

Derudover ønsker vi oplyst, hvem vi som naboer kan kontakte ved mistanke om overtrædelser, og hvordan sådanne henvendelser vil blive behandlet.

Endelig ønsker vi en præcisering af, hvilke konsekvenser overtrædelser kan medføre, herunder om der reageres allerede ved første overtrædelse, eller om der skal være tale om gentagne overtrædelser, før der gribes ind.

ARKVEST
Arkæologi Vestjylland

Dato 17-06-2025
ARV K-nr. 2025-0120

Isabella Caroline S. Niekrenz
Region Midjylland
raastoffer@ru.rm.dk

Museal udtalelse i forbindelse med høring over ansøgning om råstofindvinding og afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for råstofindvinding på dele af matr.nr. 5a, 5l, 6e, 6q, 6s, 7a, 8a og 8c Lyne By, Lyne I Ringkøbing-Skjern Kommune

Tilbud om forundersøgelse
De ansøgte arealer befinder sig inden for områder, hvor museet ikke uden forudgående forundersøgelser kan udtale sig om, hvorvidt der befinder sig fortidsminder, som ifølge museumsloven skal undersøges inden råstofindvindingen kan påbegyndes.

Fig. 1. Råstofindvindingsområder med grønt.

Arkæologi Vestjylland har gennemført en arkivalske kontrol. Denne viser at der ikke er kendte fortidsminder på nogen af arealerne, bortset fra en fredet gravhøj, lok. 10 - fredningsnr. 290344. Dens 100 meter beskyttelseszone er der tydeligvis taget hensyn til i ansøgningen.
Der er dog stadig risiko for at der kan gemme sig flere fortidsminder i området, hvis man zoomer ud og ser på de høje målebordsblade ligger råstofområdet på Tingheden og det ses, at der ligger højrækker både nord og syd for indvindingsområderne. Der er sandsynlighed for at højrækkerne har været sammenhængende og der ligger flere gravhøje, som i dag er overpløjet, på det mellemliggende areal. Her kan der stadig være væsentlige arkæologiske spor tilbage af de i undergrunden nedgravede grave.

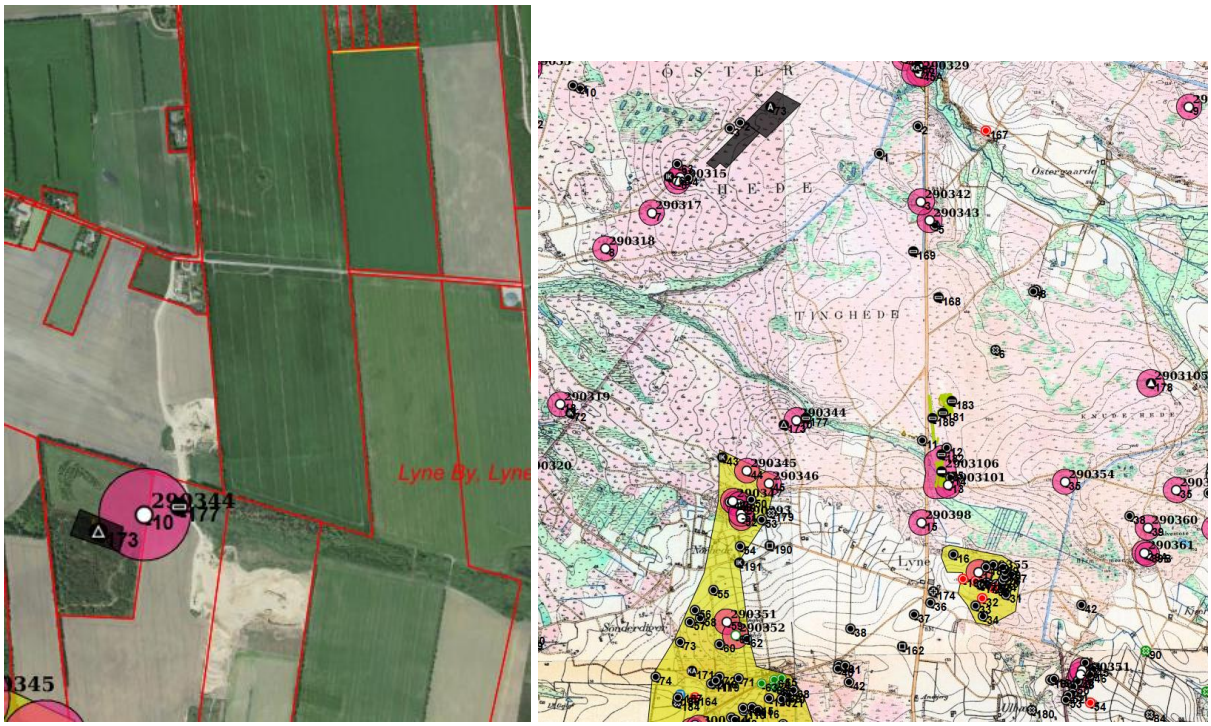

Fig. 2. Kort: Fund og Fortidsminder. Nyeste ortofoto/høje målebordsblade

Arkæologi Vestjylland vil derfor anbefale at man for foretaget en systematisk forundersøgelse af de nye indvindingsområder.

Der er her tale om en større forundersøgelse. Ved gennemførelse af en større forundersøgelse afholdes udgiften af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres jf. Museumsloven §25

ArkVest, der har det arkæologiske ansvar, udarbejder et budget for forundersøgelsen, herunder den maksimale udgift for den større forundersøgelse. Det er ikke muligt at opnå tilskud til en forundersøgelse.

Kan bygherre ikke acceptere budgettet, eller opstår der i øvrigt uenighed om budgettets størrelse, kan budgettet indbringes for Slots- og Kulturstyrelsen, der herefter træffer afgørelse om budgettet.

Forundersøgelsen har til formål at be- eller afkræfte tilstedeværelsen af fortidsminder, deres udstrækning og bevaringstilstand. En forundersøgelse er typisk foretaget på kort tid og ArkVest udfærdiger herefter en bindende udtalelse. Heraf vil det fremgå, om der er væsentlige fortidsminder på arealet, og om ArkVest indstiller disse til en arkæologisk undersøgelse. Der er her mulighed for

at revurdere anlægsarbejdet og eventuelt undgå områder med mange fortidsminder.

Hvis der ved forundersøgelsen konstateres væsentlige fortidsminder, udarbejder museet et budget og en faglig argumentation. Herefter indsendes sagen til vurdering. Det er Slots- og Kulturstyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en arkæologisk undersøgelse, samt hvad den arkæologiske undersøgelse maksimalt må koste bygherre. Ved samme lejlighed foretager Slots- og Kulturstyrelsen en vurdering af, om bygherre kan være berettiget til at modtage et tilskud til den arkæologiske undersøgelse.

På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside findes en introduktion til bygherre:
https://slks.dk/omraader/kulturarv/arkaeologi-og-havbundens-fortidsminder/introduktion-til-bygherre/introduktion-for-bygherre

Jeg håber råstofindvinder vil kontakte ArkVest, hvis der er spørgsmål eller man ønsker at tage imod museets tilbud om en forundersøgelse. Kontaktperson: Poul K. Jørgensen pkj@arkvest.dk tlf. 50599862. For hurtigere sagsbehandling kan bygherre med fordel udfylde vedhæftede skema med stamdata.

Med venlig hilsen
Museumsinspektør, arkæolog

Lene B. Frandsen
Mobil 23348185